

ELIZABETA KUKIĆ

glumica

Razgovarao: DRAGUTIN LUČIĆ LUCE

PARONA KATINA ZA SUZU I SMIJEH

GLUMIŠTE: Za ulogu Katine proglašeni ste glumicom godine. Da se podsjetimo: radi se o komadu *Katina Gvardijanka* napisanom po Stullijevoj *Kati Kapuralici* na jednomu gotovo izumrlom istarskom dijalektu, na tzv. lindsrskoj cakavici. Kako je izgledao Vaš prvi susret s tekстом?

KUKIĆ: Stullijev sam komad literarno poznavala otprije, ali nažalost nijednu od sjajnih izvedbâ o kojima se govorilo i pisalo nisam bila u prilici vidjeti. Kada sam u ruke dobila tekst *Katine Gvardijanke* otkrila sam jedan svijet i jezik, jednu atmosferu koja glumcu govori da bi od toga "nešto" mogao napraviti. Dijelom se "probalo" i u Puli, ali sam pristala sudjelovati u projektu, iako mi kao "obiteljskom čovjeku" izbijanje izvan Zagreba uvijek čini poteškoću.

GLUMIŠTE: Vratimo se jeziku...

KUKIĆ: Jezik se "od prve" otkrivao kao problem - neobična melodija, nešto što ni približno nije slično svemu onome što sam dotada čula i poznavala, otkrivala sam posve nepoznate riječi, akcente... Onako kako smo ovladavali jezikom tako je jezik ovladavao nama, više to nije bio samo literarni dokument o je-

dnom jeziku vrijednom da se otrgne od zaborava nego živi jezik prepun dramske snage koji glumcu daje toliko mogućnosti da u susretu s njim stvori ono što mi nazivamo "lice".

GLUMIŠTE: Je li ta nova jezična supstancija od koje se, kako ste rekli, stvara "lice", pred Vas postavila neke osobite, neuobičajene zahtjeve? Kako ste, da tako kažem, fizički odgovorili?

KUKIĆ: Ako mislite na geste i mimiku onda mogu reći da su se teatarski, glumački dogodile zanimljive stvari. Glazba tih riječi, intonacija, jezični sklopovi stvorili su jednu neobičnu psihološku podlogu za posve neuobičajenu gestu i drukčiju mimiku, drukčije zauzimanje prostora...

GLUMIŠTE: Predstavu je pratio glas, izazvala je, u najmanju ruku, proturječne reakcije.

Zbog tih su je razloga neki proglašavali "premekanom" drugi "precrnom". Kakav je vaš pogled "iznutra"? Što je Vas privuklo, povuklo...?

KUKIĆ: Erotika predstave je, onako kako sam ja to vidjela i, napokon, odigrala, u tomu da stoji izvan podjela na crno i bijelo - to nije ni komedija ni

Marta, Joseph Kesslerling Arsen i stare čipke, SK Kerempuh, 1992, režija Zoran Mužić

A black and white close-up portrait of a woman with dark, wavy hair. She is looking slightly to the left of the camera with a neutral expression. She is wearing a dark top and a thin, metallic necklace. The lighting is dramatic, with strong highlights on her face and deep shadows in her hair and around her neck.

Privlače me tragikomična lica,
mali/veliki ljudi koji su objema
nogama u događajima, a ne
upravljaju njima

tragedija. To je komad "na rubu". To je predstava stalnih preokreta iz tragičnoga u komično, iz komičnoga u tragično... Po tomu bliska je samom životu. Tonem i tonem, i kad već svi pomisle da ću do kraja potonuti u tragično, sve se izokreće na komediju. Takvi obrati gledani sa strane, iz gledališta, mogu izgledati kao nešto smiješno, publika se smije, iako Katina upravo u takvom trenutku intimno duboko pati.

GLUMIŠTE: Uloga redatelja. Poznato je da Marin Carić voli takve komade. Vaše iskustvo s Carićem?

KUKIĆ: Prvi put u karijeri radila sam s Marinom Carićem i ubrajam to u svoja ugodna glumačka iskustva.

GLUMIŠTE: Vaš partner Galliano Pahor - Poldo? Stekao sam dojam, da ste poput kontrapunkta.

KUKIĆ: To je bila naša prva suradnja. Poslije pokusa vrlo smo malo razgovarali o likovima, o predstavi, o odnosima Polda i Katine, jednostavno sve kao da je prelazilo s njega na mene, s mene na njega. Kao da smo već ne znam koliko puta nastupali zajedno, kao da nastupam s Željkom Königsnechtom koji je moj najdraži partner, s kojima sam toliko puta surađivala, s kojim uživam raditi. Volim nastupati i s Goranom Grgićem, Edom Vujićem, od sada i s Gallianom Pahorom.

GLUMIŠTE: Pratio sam kako uz vas dvoje "raste" i

Pokusi su se odvijali u ležernu ugodaju, Carić ima povjerenja i poštuje glumca, ne sili, ne siluje... On je diskretan redatelj, nenametljiv. Takav stil odgovara mojoj naravi. Radeći s Carićem imaš osjećaj da si do svega došao sâm.

Kao Ankica Toplak-Ardonjak
Ivan Kušan *Čaruga*, SK Kerempuh, 1990, režija Joško Juvančić

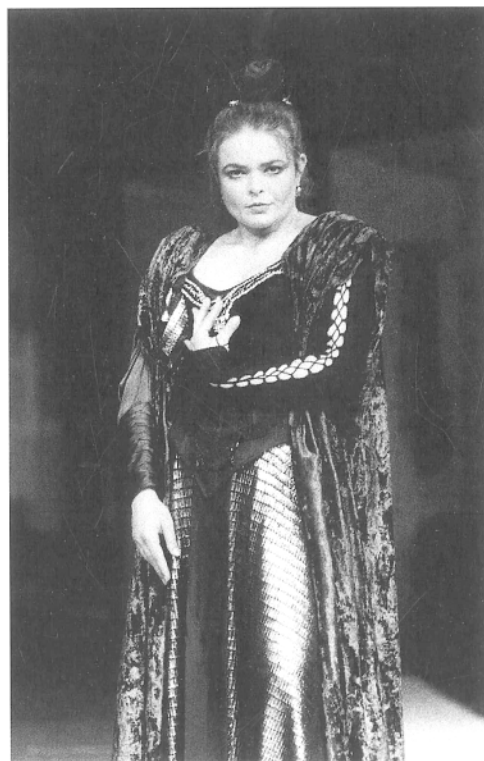
posve mlada glumačka družina. U rasponu otprilike godinu dana moglo se pratiti glumačko sazrijevanje Marine Poklepović, Saše Bunete, Hrvoja Zalara, Dražena Bratulića, Helene Minić.

KUKIĆ: Publika ne zna što se s glumcem događa iza scene, što je trema, strah, što znači gubitak vjere u sebe... Publika ne vidi glumca koji trči na WC, jer je od nervoze dobio proljev, publika ne vidi glumicu koja pred izlazak na scenu "zna" da neće moći izgovoriti ni riječ, da je sve "zaboravio"... Treba izdržati pritisak. Uz nas su počeli vjerovati u sebe, stekli su nešto kao samosvijest.

GLUMIŠTE: Prateći izvedbe prošlog ljeta u Dubrovniku i Splitu - na plus 40 stupnjeva Celzijevih, doživio sam Vaš poziv i kao težak fizički napor. Sjećam se Pahora cijeloga "u jednoj vodi", "preskakalo" mu je srce... Kako tjelesno odgovarate na različite izazove? Imate li o tomu neku svoju posebnu filozofiju, posebne pripreme, imate li neki svoj trik?

KUKIĆ: Živim u uvjerenju da nemam. Vjerujem da sam uvijek jedna te ista osoba, imam uvijek ovo isto tijelo, ovo lice, raspoložem time što jesam. Ne vidim potrebu za nekakvim velikim fizičkim preobrazbama, one diskretno dolaze uglavnom iznutra. Naravno, ako je lik što ga donosite publici uistinu "unutra". Ima, priznajem, i posve neuvjerljivih "lica". U takvim slučajevima glumac mora izmišljati vanjske efekte da bi se "to moglo gledati".

GLUMIŠTE: U takvim slučajevima,

Kao Katina
Stulli/Lučić/Luce *Katina Gvardijanka*,
GK Komedija/INK Pula, 1997,
režija Marin Carić

Kao Lizistrata
Aristofan *Lizistrata*, Teatar ITD, 1992,
režija Robert Raponja

vima, daj bog što rjedima, koliko pomaže ono što se uz umjetnost naziva umijećem? Glumci se školuju, govori se o iskustvu...

KUKIĆ: Nije svaki dan nedjelja i nismo uvijek u prilici baviti se samo ozbiljnim stvarima, tzv. čistom umjetnošću, velikim teatrom... U takvim (ne)zgodama iskustvo i dobar zanat pomažu da se plati manju cijenu za unutarnje i izvanjske teškoće, izlazi s manje ožiljaka. Dobar glumac, uz ono što se naziva talentom i nekim "svojim" načinom, trebao

bi ovladati tehnikom svoga poziva. Jednostavno: zanatom. Uostalom, dobar je zanat sredstvo da na sceni izraziš ono što si želio izraziti.

GLUMIŠTE: Iza Vas se nakupilo uloga...

KUKIĆ: Tridesetak značajnijih, manje i ne brojim.

GLUMIŠTE: Jeste li ikada igrali lik kojeg bi se moglo uporediti s Katinom?

KUKIĆ: Možda, po nečemu, Držićeva kurtizana Pava. Igrala sam Pavu ne kao tipičnu prostitutku nego kao, "veliku, finu damu" koja se, iako fetiva Korčulanka, izražava na "biranom" talijanskom, a onda iz nje, "po naški", provali korčulanska seljača potonula na dno života.

GLUMIŠTE: Za ulogu Laure u Držićevu *Dundu Maraju*, ako se na varam, dobili ste, također, svojedobno nagradu. Nagradeni ste i za ulogu u Erdmanovu *Mandatu* u režiji Paola Magellija...

KUKIĆ: Jesam. Ipak, Agafja u Gogoljevoj *Ženidbi* bila je moja prva velika uloga. Bila je to izvrsna predstava.

GLUMIŠTE: Kerempuh je specifično zagrebačko kaza-

Kao Agafija Tihonovna
N. V. Gogolj *Ženidba*, SK Kerempuh, 1988, režija Petar Veček

lište, s jasno profiliranim "satiričnim" repertoarom - jeste li ikada zbog toga osjetili žal, da ste, moguće, na gubitku?

KUKIĆ: Ne, Kerempuh je moj izbor, i pokazalo se - vrlo dobar izbor. Za glumca je strašno kad ne igra, kao da ga i nema, a u našem se teatru radi, igra se mnogo i stalno. Tu glumac početnik ima priliku u pet godina ispeći zanat, tu si stalno u kontaktu s kolegama iz drugih kazališta i publikom. Kerempuh je, jednostavno rečeno, živ teatar!

GLUMIŠTE: Ostajem pri svome. Teško je vjerovati da ćete nastupiti u nekoj grčkoj tragediji ili nekoj velikoj Shakespeareovoj tragediji, ili...

KUKIĆ: Pitam ja Vas, bih li negdje drugdje dobila priliku igrati Držića, Brechta, Jarya, Erdmanna, Gogolja, Kesslerlinga, onda je tu Lizistrata, Katina, suvremeni hrvatski autori? Takav raspon... U Kerempuhu sam već s trideset godina dobila priliku igrati babu od osamdeset, kako bih od sebe nešto napravila.

GLUMIŠTE: Pa valjda sanjate o nekom liku iz literature koji bi bio skrojen do kraja po vašoj mjeri? Nemojte mi reći...

KUKIĆ: Ne, nikada nisam tako razmišljala, o tom i tom komadu, o tom i tom literarnom imenu, nikad. To ne znači da nema likova po mom ukusu. Ne privlače me, na primjer, velike povijesne ličnosti, one koje su imale moć upravljanja ljudima i sudbinama. Privlače me mali veliki ljudi, životni, mučeni svakodnevnim egzistencijalnim pitanjima, u događajima su, a ne upravljaju njima.

GLUMIŠTE: Kao Čehovljevi...

KUKIĆ: Da Čehovljevi, osobito Čehovljevi, svi ti likovi obuzeti pustom dosadom iz koje se rada potreba da se nešto učini i nemoć da se to nešto i učini. Zato je Čehova tako teško "pogoditi", njegovim je licima dosadno, pate od dosade i tu dosadu publici treba pokazati, a da se pritom i sama publika ne dosađuje. Teško je prikazati zanimljivu dosadu...

GLUMIŠTE: Volite Čehova?

KUKIĆ: Nešto meni najdraže Čehovljeve su humoreske. Stalno ih čitam i čitam. To je za mene uvijek duhovito i toliko suvremeno. Voljela bih kada bi si neki naš pisac dao truda i od toga napravio nešto za nas glumce, za teatar. I Katina ima nešto od Čehovljevih likova, i ona je na samoj razdjelnici tragičnoga i komičnoga.

GLUMIŠTE: Katina Vam je, teško ćete to poreći,

donijela lijepih trenutaka, pa i priznanje kolega. Međutim, veli se da je slava kazališnoga glumca od svih slava - najkratkotrajnija. Nije li već samom svojom egzistencijom kazalište tragično?

KUKIĆ: Kazalište je nemilosrdan sudac. Možeš pokazati najgenijalniju glumu, možeš doživjeti sveopću hvalu, obožavaju te, na vrhuncu si, na premijeri te nose na rukama, a već na prvoj čitačkoj probi za sljedeći komad opet si na početku, opet počinješ od nule. Opet si na ispitu. Već te sljedeća uloga može pokopati, otpisan si, sve u našem poslu kratko traje, sve se zaboravlja.

GLUMIŠTE: Zašto Vi, zašto glumac onda ulaže toliko kada će se ionako sve zaboraviti? Osobito ako se zna da glumci u nas nisu tko zna kako plaćeni.

KUKIĆ: Vjerujem da je vaše pitanje više retoričko, da ne mislite ozbiljno. Toliko su me puta pitali zašto toliko energije ulažem u neku ulogu, osobito manju - to će se zaboraviti, nije vrijedno napora, ne isplati se... Za takvu plaću? Zašto se toliko mučiti? Baš zato! Jer ako sam uza sve to još i loša glumica, onda sam stvarno nitko i ništa.

GLUMIŠTE: Kada se osvrnete na prohodani glumački put, možete li - kako kažete - uza sve loše reći da ste ipak zadovoljni.

KUKIĆ: Ne mogu se žaliti, bilo bi to neskromno od mene, ali?! Neki, najblaže rečeno, osrednji među nama tvrde da su zadovoljni, dok je malen broj uspješnih i uistinu dobrih glumaca svjestan svojih slabosti i od sebe uvijek traži više. Mislim da poziv kojim se bavim nije predispozicija za veliko zadovoljstvo i sreću.

GLUMIŠTE: Alora, parona Katina: Da bimo i k'letu!

KATINA: Ma hoj, hoj, kumpare moj.

Elizabeta Kukić, rođena je 25. ožujka 1960. u Osijeku. Odrasla je u Puli gdje je pohađala osnovnu i glazbenu školu, te gimnaziju. Godine 1982. diplomirala je na Kazališnoj akademiji u Zagrebu i otad je članicom Satiričkoga kazališta Kerempuh. Do ove godine odigrala je tridesetak velikih i brojne manje uloge.

Kao Laura
Marin Držić *Dundo Maroje*, SK Kerempuh, 1992, režija Georgij Paro

NAGRADE:

- 1988. Dani satire - Zlatni smijeh za N. V. Gogolj *Ženidba*; uloga Agafje Tihonovne.
- 1989. MES - Zlatni lovor vijenac za N. Erdman *Mandat*; uloga Vavre.
- 1990. Dani satire - Zlatni smijeh za I. Kušan *Čaruga*; uloga Ankice Toplak.
- 1991. Zlatni vijenac Studija za F. Hadžić *Pišem ti pismo da skupa više nismo*; cabaret.
- 1993. Dani satire - Zlatni smijeh za M. Držić *Dundo Maroje*; uloga Laure.
- 1994. Dani satire - Zlatni smijeh za B. Radaković *Dobro došli u plavi pakao*; uloga Majke.
- 1996. Dani satire - Zlatni smijeh za F. Hadžić *Domoljubi kak' ste kaj*; uloga Ruže.
- 1998. Dani satire - Zlatni smijeh za B. Lučić i D. L. Luce *Katina Gvardijanka*; uloga Katine.
- 1998. Nagrada hrvatskoga glumišta za B. Lučić i D. L. Luce *Katina Gvardijanka*; uloga Katine.